

KỂ TÓM TẮT TÁC PHẨM SÔNG NƯỚC CÀ MAU CỦA ĐOÀN GIỎI

1. Em hãy kể tóm tắt tác phẩm Sông nước Cà Mau - Bài văn mẫu số 1

Bài văn “Sông nước Cà Mau” được trích từ chương XVIII truyện “Đất rừng phương Nam” (1987) của nhà văn Đoàn Giỏi. Đây là một trong những tác phẩm xuất sắc nhất của văn học thiếu nhi nước ta, được nhiều thế hệ bạn đọc nhỏ tuổi yêu thích. Tuy trích từ một tác phẩm truyện nhưng văn bản này có thể xem là miêu tả khá hoàn chỉnh về cảnh quan sông nước vùng Cà Mau ở cực Nam của Tổ quốc.

Đoàn Giỏi miêu tả cảnh quan sông nước vùng Cà Mau theo một trình tự: bắt đầu từ những ấn tượng chung về thiên nhiên vùng đất Cà Mau, rồi tập trung giới thiệu về các kênh rạch, sông ngòi với cảnh vật hai bên bờ. Cuối cùng là cảnh chợ Năm Căn họp ngay trên sông nước. Với trình tự hợp lý những hình ảnh trong bài văn được hiện lên như trong khuôn hình của một cuốn phim, lúc lướt nhanh, lúc chậm lại, có đoạn đặc tả cận cảnh, có chỗ lùi xa bao quát toàn cảnh. Điểm nhìn để quan sát và miêu tả của người kể chuyện là “trên con thuyền” xuôi theo các kênh rạch và dừng lại ở chợ Năm Căn.

Bởi chỉ có ở vị trí giữa của dòng sông thì nhà văn mới có thể đón nhận trọn vẹn cảnh sắc xung quanh như vậy. Sau khi phác họa những nét khái quát về khung cảnh xung quanh thì nhà văn đi vào miêu tả những địa danh cụ thể của Cà Mau, cụ thể ở đây chính là dòng Năm Căn rộng lớn, mênh mông mà cũng không kém phần hùng vĩ, mang lại cho con người cảm giác choáng ngợp về tầm mắt. Các chi tiết thể hiện được sự hùng vĩ, mênh mông của dòng sông và rừng đó chính là “nước àm àm đổ ra biển ngày đêm như thác”, “con sông rộng hơn một ngàn thước”, “cá nước bơi hàng đàn đen trũi nhô lên ngụp xuống như người bơi ếch giữa những đầu sóng trắng”...

Sau đó con thuyền của nhà văn đến chợ nổi Năm Căn, đây là nơi các thuyền chở đầy những loại hoa quả, hàng hóa để trao đổi, buôn bán. Đây cũng là một đặc trưng tiêu biểu của người dân vùng sông nước Nam Bộ. Sông Năm Căn được miêu tả với một không gian rộng lớn, con sông này rộng đến “hàng ngàn thước”, nước ở con sông này cũng dồi dào, đặc biệt nước ở các con kênh, con rạch khác đổ vào àm àm như thác nước. Trong văn bản “Sông nước Cà Mau” thì sự đồng vui, nhộn nhịp của chợ nổi Năm Căn thể hiện thông qua những chi tiết rất sống động, chân thực.

Năm Căn hiện lên với một vẻ đẹp riêng: rộng lớn, hùng vĩ mà hoang dã. Cải nét rộng lớn, hùng vĩ được nhà văn tập trung miêu tả trong nhiều chi tiết gây ấn tượng: con sông mênh mông rộng lớn hàng ngàn thước, nước àm àm đổ ra biển ngày đêm như thác, cá nước bơi hàng đàn đen trũi nhô lên, hụp xuống như người bơi ếch giữa những đầu sóng trắng, rừng được dựng lên cao ngất như hai dãy trường thành vô tận.... Còn cái vẻ “hoang dã” thì được vẽ lại tài tình trong cái màu xanh rừng được hai bên sông với những mức độ, sắc thái khác nhau: Cây được mọc dài theo bờ, theo từng lứa trái rụng, ngọn bằng tăm tắp, lớp: rày chồng lên lớp kia ôm lấy dòng sông, đắp từng bậc màu xanh lá mạ, màu xanh rêu, màu xanh chai lọ... ẩn hiện trong sương mù và khói sóng ban mai. Những “bậc” màu xanh ấy đã miêu tả các lớp cây được từ non đến già, tiếp nối nhau từ bao đời nay vẫn như thế! Nhà văn không những đã quan sát tinh tế mà còn miêu tả lại một cách tài tình bức tranh phong cảnh thiên nhiên, thể hiện qua cách dùng tính từ chỉ màu sắc. Trong cách dùng động từ cũng vậy: thuyền chúng tôi chèo thoát qua kênh Bọ Mắt, đổ ra con sông Cửa Lớn, xuôi về Năm Căn. Các động từ “thoát qua”, “đổ ra”, “xuôi về” đều chỉ hoạt động của con thuyền nhưng không thể thay đổi trình tự các động từ ấy trong câu: “thoát qua” nói con thuyền vượt qua một nơi khó khăn, nguy hiểm; “đổ ra” diễn tả con thuyền từ kênh nhỏ ra dòng sông lớn; còn “xuôi về” là lúc con thuyền nhẹ nhàng xuôi theo dòng nước êm á trên sông Năm Căn.

Không chỉ miêu tả sông nước mà nhà văn Đoàn Giỏi còn đi vào miêu tả những cánh rừng dựng lên cao ngất như những “dãy trường thành vô tận”, đó là những khu rừng nguyên sinh vừa mang nét hoang sơ vừa mang nét huyền bí thu hút người xem, người nhìn. Ta có thể thấy ở đây nhà văn đã vô cùng tinh tế trong cảm nhận cũng như trong miêu tả lại cảnh sắc của vùng sông nước Cà Mau, theo hành trình xuôi dòng Năm Căn, nhà văn đã miêu tả tuân tự những cảnh sắc cũng như sự vật mà mình cảm nhận được nên ta thấy ở trong những trang văn này cảm xúc rất đỗi chân thực của nhà thơ.

Như vậy, tác phẩm “Sông nước Cà Mau” của nhà văn Đoàn Giỏi đã gửi ra cho người đọc một bức tranh toàn cảnh về vùng sông nước Cà Mau, thông qua bức tranh ấy độc giả có thể cảm nhận được một cách trọn vẹn không gian hùng vĩ, cảnh sắc thiên nhiên cũng như không gian náo nức, nhộn nhịp nơi chợ nổi. Cách tái hiện của nhà văn vô cùng độc đáo, xuôi theo cuộc hành trình cũng như xuôi theo mạch cảm xúc trữ tình của nhà văn.

2. Bài văn kẽ tóm tắt văn bản Sông nước Cà Mau - Bài văn mẫu số 2

Cảnh sắc của Việt Nam quê hương ta vô cùng tươi đẹp, đó là vẻ đẹp của non sông gấm vóc, ở mỗi thành phố, mỗi tỉnh thành lại có những vẻ đẹp đa dạng khác nhau, mang đặc trưng của vùng quê ấy. Là vùng đất nằm ở vị trí cuối cùng của mảnh đất hình chữ S, vùng sông nước Cà Mau không chỉ là một vùng địa lý của đất nước mà nó còn là một cảnh quan tươi sắc thu hút nhiều ngòi bút của thi nhân viết về nơi đây. Tiêu biểu lên trong số đó chính là tác phẩm “Sông nước Cà Mau” của nhà văn Đoàn Giỏi. Đây là tác phẩm viết về cảnh tượng tươi đẹp và hùng vĩ của sông nước Cà Mau, đồng thời cũng thể hiện được tình cảm của tác giả Đoàn Giỏi dành cho nơi đây.

“Sông nước Cà Mau” nằm ở chương mười tám của tập truyện “Đất rừng phương Nam” của nhà văn Đoàn Giỏi. Trước hết nhà văn đã thể hiện được một ấn tượng khái quát của mình về vùng sông nước Cà Mau, đó là càng đổ dần về hướng Cà Mau thì khung cảnh xung quanh được điểm tô bởi màu xanh của sắc lá, đó là những tán lá xanh ven bờ sông tạo ra một bức tranh hài hòa về màu sắc với màu nước sông cũng như màu sắc của bầu trời. Những sắc xanh của tán lá còn gợi cho người đọc liên tưởng đến sự sống tươi đẹp vùng sông nước. Ta có thể nhận thấy vị trí mà nhà văn Đoàn Giỏi quan sát đó chính là trên dòng sông, có lẽ nhà thơ đang thưởng ngoạn cảnh đẹp trên một con thuyền.

Nổi bật ở nơi đây chính là dòng sông Năm Căn. Tác giả miêu tả dòng sông với hình ảnh rộng lớn và hùng vĩ. Ngày ngày, nước ở con sông lại đổ về biển àm àm như thác, mang trong mình biết bao những tài nguyên, những đàn cá lớn hàng đàn giữa những đầu sóng trắng. Thú mèo biết, thiên nhiên nơi đây vẫn còn hoang sơ và trong lành tới mức nào. Bao quanh phía ngoài của dòng sông chính là rừng được với bạt ngàn biết bao những cây деревя dựng đứng như thành trì bảo vệ cả dòng sông. Từng hàng, từng hàng nối tiếp nhau như bảo bọc, như thách thức. Đây chính là vẻ đẹp hoang sơ của dòng sông và khu rừng mà hiếm nơi đâu có thể có được. Bằng con mắt tinh tế và sống động, nhà văn đã sử dụng cả thị giác và thính giác của mình để nhìn ngắm và lắng nghe sự sống trong những cánh rừng được trải dài kia. Ông đã sử dụng rất nhiều những động từ như “thoát qua”, “đổ ra”, “xuôi giữa dòng” mà chúng ta đã có được cái nhìn tổng quát về phong cảnh ở nơi đây. Đi qua kênh rạch nơi đây cũng không phải là việc đơn giản, có những chỗ dòng nước chỉ nhẹ nhàng trôi, nhưng cũng có những nơi phải khó khăn và vất vả lăm mới có thể đi qua được.

Ta cũng cảm thấy như những con kênh rạch này cũng giống như hình ảnh khái quát trong cuộc đời của mỗi người, có những khi chúng ta được dễ dàng làm những điều mình muốn nhưng cũng có những lúc mọi thứ trở nên khó khăn, vất vả. Không chỉ miêu tả cảnh vật mà tác giả còn tập trung nhìn vào những hoạt động của con người. Đó chính là khu chợ Năm Căn và hình ảnh con người Cà Mau được tập trung miêu tả sinh động: “chợ nằm sát sông,

ồn ào, đông vui, tấp nập”, với biết bao hoạt động của con người qua những chi tiết liết kê như “những chiếc thuyền đáy, thuyền chài, thuyền lưới, thuyền buôn dập dềnh trên sóng...”. Điều đó đã đủ để cho chúng ta thấy được cuộc sống của những con người nơi đây trù phú và giàu có như thế nào. Ai tới đây cũng có thể mua được tất cả mọi thứ mà có thể không cần phải đi ra khỏi thuyền của mình, bởi những chiếc ghe nhỏ lúc nào cũng len lỏi được vào những góc nhỏ nhất để buôn bán: nào hoa quả, nào vải, nào hoa... giúp cho không khí của chợ Năm Căn càng thêm phần tươi mới, rực rỡ.

Bằng ngòi bút miêu tả sắc nét, vừa bao quát, vừa cụ thể, sinh động, qua đoạn văn “Sông nước Cà Mau”, nhà văn Đoàn Giỏi đã giúp cho người đọc tưởng tượng ra trước mắt cảnh thiên nhiên kì thú của sông nước Cà Mau và càng thêm yêu mến con người ở mảnh đất tận cùng của Tổ quốc.

3. Kể tóm tắt về tác phẩm Sông nước Cà Mau của Đoàn Giỏi - Bài văn mẫu số 3

Đoàn Giỏi viết văn từ những năm đầu của cuộc kháng chiến chống Pháp. Một trong những tác phẩm vô cùng quen thuộc với bạn đọc đó là truyện “Đất rừng phương Nam”. Khi đọc tác phẩm này, người đọc sẽ ấn tượng với khung cảnh thiên nhiên Cà Mau cũng như cuộc sống của con người qua đoạn trích “Sông nước Cà Mau”.

Đầu tiên là cảnh sông nước Cà Mau được miêu tả ngay ở đầu đoạn trích. Với những ấn tượng ban đầu về toàn cảnh sông nước Cà Mau đó là sông ngòi bùa giăng chi chít “như mạng nhện”, tất cả toàn một sắc xanh: trời xanh, nước xanh, cây lá xanh. Đặc biệt âm thanh rì rào của gió, của biển, của rừng rì rầm ru “vỗ triền miên”. Thiên nhiên được cảm nhận bằng mọi giác quan từ thị giác đến thính giác, cảm nhận từ mọi góc độ từ khái quát đến cụ thể kết với các biện pháp tu từ: liệt kê, đặc biệt là điệp từ, tính từ chỉ màu sắc... Từ đó, tác giả đã đặc biệt gây ấn tượng về một vùng không gian rộng lớn, mênh mông của Cà Mau đầy tươi đẹp nhưng cũng nguyên sơ, bí ẩn và đầy hấp dẫn.

Mở đầu đoạn văn, tác giả nêu lên cảm giác của nhân vật chính trước vùng đất Cà Mau xa lạ; sau đó miêu tả cụ thể các kênh rạch và con sông Năm Căn rộng lớn cùng cảnh chợ Năm Căn họp ngay trên mặt sông, đông vui và nhiều màu sắc độc đáo. Vị trí của người kể chuyện (nhân vật An) trong bài này là ở trên con thuyền xuôi theo các kênh rạch chằng chịt rồi đổ ra sông Năm Căn và cuối cùng dừng lại ở chợ Năm Căn. Suốt cuộc hành trình, nhân vật có điều kiện quan sát một vùng thiên nhiên rộng lớn.

Cảm giác đầu tiên là màu xanh tràn ngập khắp nơi: xanh trời, xanh nước, xanh cây. Trên thì trời xanh, dưới thì nước xanh, chung quanh mình cũng chỉ toàn một sắc xanh cây lá. Trong cảnh sắc tràn ngập màu xanh ấy là tiếng rì rào vọng về của hơi gió muối – tức là âm thanh và hơi thở mặn mòi của miền sông nước Cà Mau. Người đọc có thể hình dung những hình ảnh trong bài văn hiện lên như trong một cuốn phim, lúc nhanh, lúc chậm. Có đoạn đặc tả cận cảnh, có đoạn lùi xa bao quát toàn cảnh.

Cà Mau - vùng đất cuối cùng của tổ quốc là một vùng đất bằng phẳng với rất nhiều kênh rạch và những khu rừng ngập mặn trải dài, bao trùm cả một vùng rộng lớn. Tác giả Đoàn Giỏi đã miêu tả cả nơi đây như có sự hòa quyện, giao thoa giữa những màu xanh: màu xanh lục của cỏ cây, hoa lá, của những cánh rừng ngập mặn, màu xanh trong của làn nước dưới mỗi mạn thuyền hòa lẫn cùng màu thiên thanh của cả vùng trời rộng lớn. Ngày đêm, những cơn gió mang theo âm thanh của đất trời, của núi rừng khiến cho lòng người cảm thấy như được gần gũi với thiên nhiên hơn bao giờ hết. Ở kênh rạch Cà Mau có rất nhiều những con kênh có những cái tên khác nhau, mỗi cái tên lại có một sự tích, một đặc điểm của riêng nó. Nhưng điểm chung giữa chúng chính là những cái tên ấy vô cùng gần gũi với những người con Cà Mau.

Không chỉ được khắc họa qua vẻ đẹp của thiên nhiên, mà tác giả còn khắc họa cuộc sống cũng như con người nơi đây. Một cuộc sống đầy đông vui, tấp nập với những túp lều, những đống gỗ cao như núi, cột đáy, thuyền chài, thuyền lưới... gợi ra sự quen thuộc của quang cảnh xóm chợ Cà Mau. Hình ảnh cái bè thê của một trấn “anh chị rừng xanh” gợi lên sự trù phú, đầm ấm. Tiếp đó, nhà văn lại tiếp tục sử dụng biện pháp liệt kê: những bến vận hà, những ngôi nhà bè ban đêm dưới ánh đèn măng - sông... mang đến một sự nhộn nhịp, đông vui, náo nhiệt. Và cả những món ăn món xào, món nấu Trung Quốc, thịt lợn nướng địa phương kèm theo vài cút rượu... Cuối cùng là hình ảnh con người: “Người con gái Hoa Kiều bán hàng xởi lời”. Đó là sự dễ thương của con gái miền sông nước Cà Mau. Từ đó cho thấy một sự độc đáo và riêng biệt hơn các xóm chợ khác. Như vậy, với sự tài tình tác giả đã vẽ cho chúng ta xem một bức tranh vô cùng đầy màu sắc, đậm đà bản sắc khiến chúng ta cũng khó lòng quên.

Phải là một người nghệ sĩ tài giỏi thì Đoàn Giỏi mới có thể giúp người đọc hình dung rõ nét đến vậy bức tranh thiên nhiên và cuộc sống con người nơi sông nước Cà Mau. Đồng thời qua đây ta thấy, phải là một con người yêu tha thiết và tự hào về quê hương mình thì tác giả mới có thể viết nên những áng văn muôn đời như vậy. Bên cạnh đó, tác phẩm cũng như một bức tranh đẹp đi vào lòng người, khiến độc giả buông cuốn sách xuống mà hình ảnh còn đọng lại trong mình.